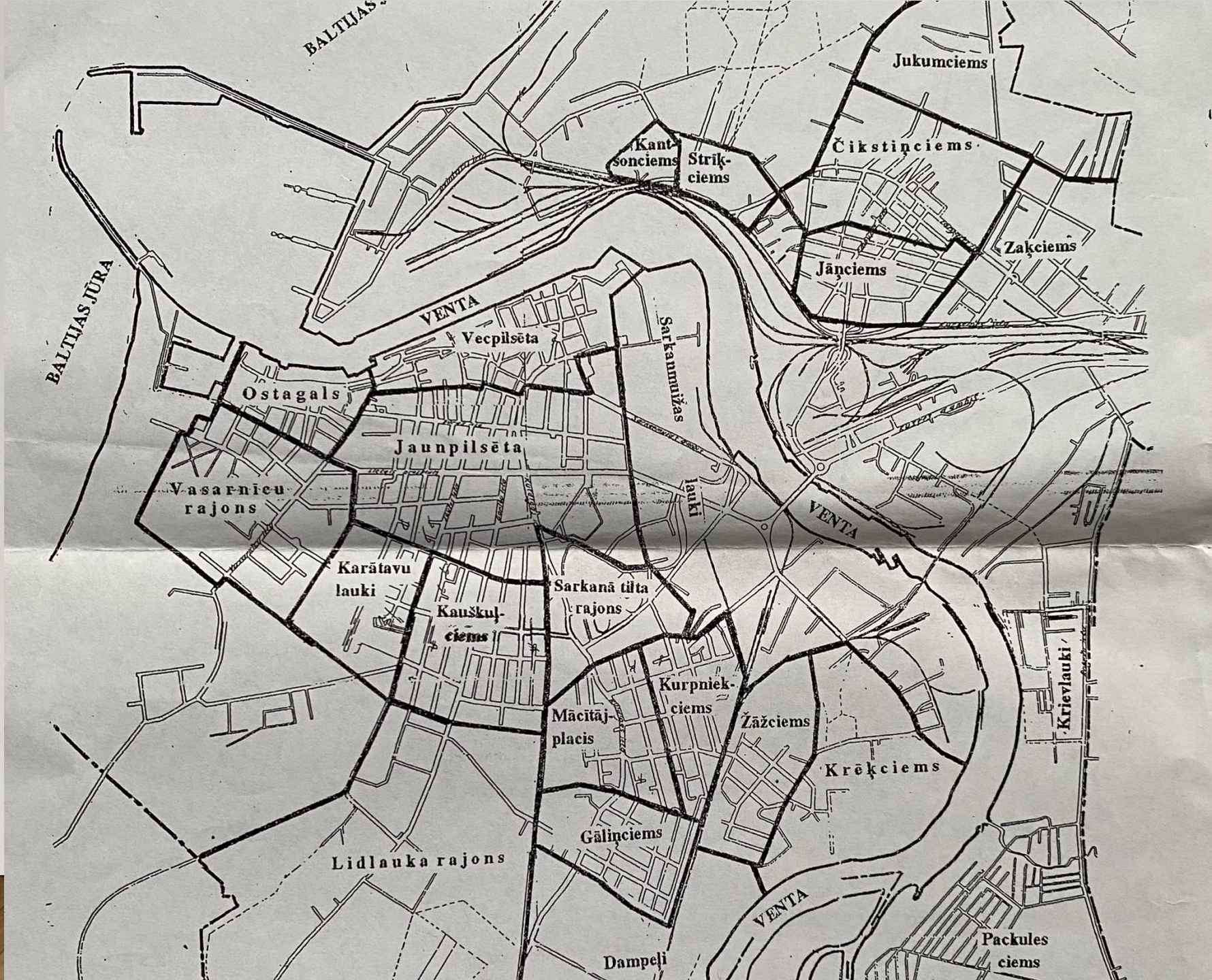

VENTSPILS OSTGALS

@ LĪGA GABRĀNE, VENTSPILS MUZEJS

Ventspils, 2025

- Ostgals
- Ķistgals – no vācu val. Küste - piekraste

“Daudziem Ventspils ir zvejnieku pilsētiņa – bet tā tomēr nav visa patiesība. Zvejnieki apdzīvoja Ventspils piejūras joslu Ventas kreisā krasta *Ostgalā* jeb, kā mēs zvērināti ventspilnieki teicām – *Ķistgalā*.”
(Mācītāja Arveda Celma atmiņas)

**Ostgals atzīts par valsts nozīmes
pilsētбūvniecības pieminekli.**

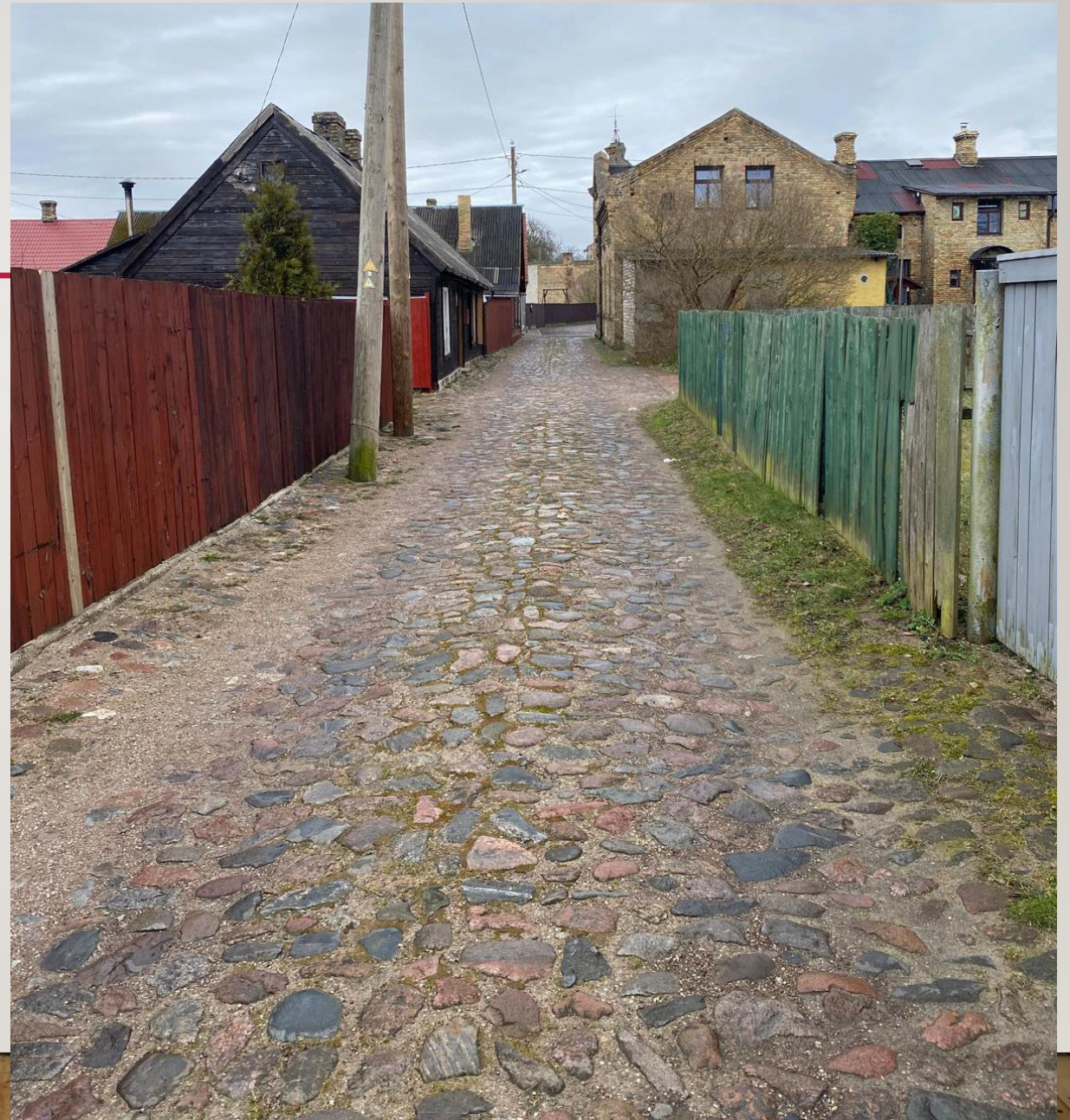
NECIEŠAMA DZĪVES TELPA?

1924. gadā inženierism Rennekopfam tiek pasūtīts izstrādāt vienotu Ventspils pilsētas apbūves plānu.

- **Ostgalu, kur dzīvo ap 500 zvejnieku ģimeņu, inženieris Rennenkampfs atzīst par pilnīgi neciešamu dzīves telpu.** Viņš izteicis domu to vispār pārcelt uz Ventas labo krastu un izvietot kaut kur no elevatora līdz sanatorijai – tāpat Staldzenes virzienā. (I.Štrumfa “Ventspils grāmata II”)
- **Didrihs Edlers fon Rennenkampfs** (1863–1929) ir pazīstams Latvijas būvinženieris, 1891. gadā beidzis Rīgas Politehnisko institūtu, jau kopš 19. gadsimta beigām darbojies Rīgas pilsētas plānošanā un tolaik – 1920. gados – ir konsultants Rīgas pilsētas apbūves jautājumos.

(I.Štrumfa, “Ventspils grāmata II”)

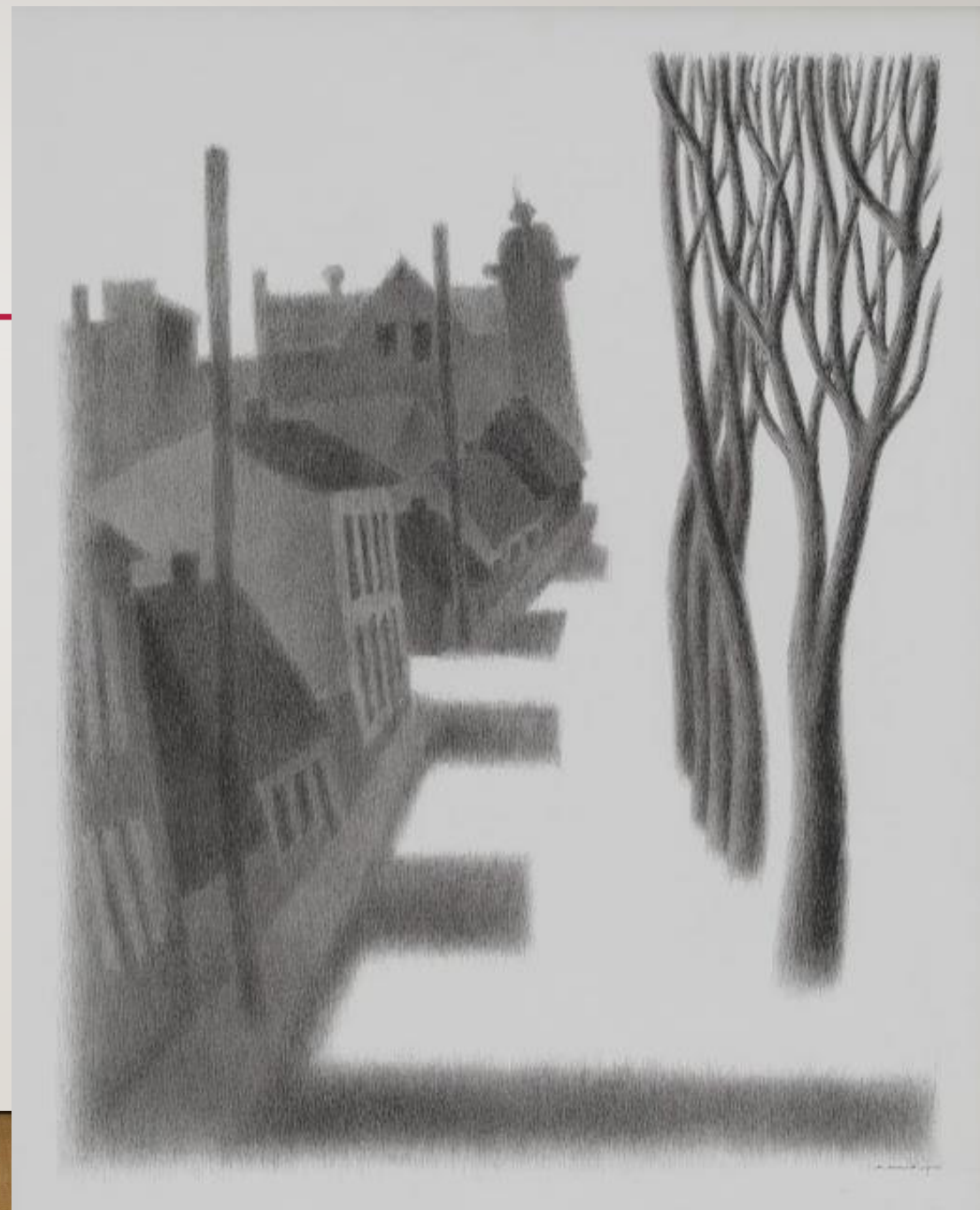

KAS RAKSTURO OSTGALU

- Rakstnieks Ēvalds Vilks:

“Tajā pilsētas daļā, kas atrodas jūras pusē, ir sevišķi skaisti dabas stūrīši, kaut arī **vietumis telefona stabs iznāk vai pašā ielas vidū**. Te ir glīti namiņi un sava romantika, te vasarā viss smaržo un zied, un zvejnieku sievas, izliekušās pa logu, sarunājas pāri ielai, kavēdamas laiku un apsprieždamās par vīriem, kas atrodas jūrā.” (1959)

Жуков 1989. 16. IV

KAS RAKSTURO OSTGALU

- Rakstniece Laimdota Sēle, dzejolī
“Ostgala noktirne” saka, ka te:
“Katrs bruģakmens kļūst par noti
Uz ielu rāmajām līnijām”.

OSTGALA SMARŽA

- “Pavasari pāri Ostgalam vēlās ceriņu smarža, sajaukdamās ar sāļo Jūras smaržu, ar kūpinātu reņģu smaržu,” D.Bērtiņas atmiņas, dzīvojusi Ostgalā.
- Katrā mājā kūpināja zivis un burtiksi viss Ostgals smaržoja. “Tā ir mana bērnības smarža,” – aktrise Ludmila Tarasova.
- Dzejnieks Rūdolfs Liedags:
“Pāri ostai palo zivju smārds
Ostgalā kūp alkšņu dūms aiz sutra...” “

KĀ AIZSĀKĀS OSGALA VĒSTURE

- «... pilsētas daļa, kas sākusi veidoties **pēc 1836. gadā** Krievijas valdības izteiktā uzaicinājuma un izsludinātajām priekšrocībām apkārtnes zemniekiem apmesties uz dzīvi kāpu joslā, lai novērstu pilsētas aizputināšanu ar smiltīm.»
(*visitventspils.com*)

Ventspils un Ventas upes plāns, 1853. gads (izdots 1857. gadā)

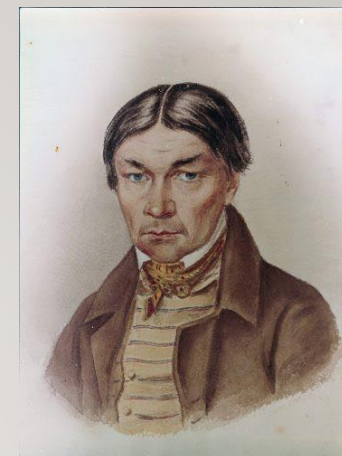

Piemineklis (granīta skulptūra) lībiešu kultūras darbiniekam, dzejniekam, tulkotājam Jānim Princim (1796-1868) tika atklāts 2006. gada 6. augustā. Lībiešu kultūras dienu ieskaņā šeit parasti notiek piemiņas brīdis.

Pieminekļa autors – tēlnieks Indulis Ojārs Ranka

Jānis Princis (1796-1868)

- Dzimis Miķeļtorņa «Viļumos», pēc tam dzīvo «Pizniekos» (mežsargs)
- Līdzās zvejnieka un zemnieka darbam bijis ķesteris Rindas baznīcas filiālē Pizē (tag. Miķeļtornī)
- 1842. gadā Princis jūrā piedzīvo vētru un nāves briesmās, pateicībā Dievam par izglābšanos kopā ar dēlu Jāni sacer »Jūrnieku svētās dziesmas un lūgšanas«, kas tiek izdotas Jelgavā 1845. gadā, un tas bija otrais latviešu oriģināldzejas krājums pēc "Tā neredzīgā Indriķa dziesmas" (1806).
- 1844. kopā ar sievu un 8 dēliem pārceļas uz Ventspili.
- 1863. gadā Londonā iznāca trīs Prinču (Jāņa Prinča un viņa dēlu Jāņa un Pētera) tulkotais Mateja evaņģēlijs rietumlībiešu izloksnē. Tā ir viena no divām pirmajām lībiešu valodā iespiestajām grāmatām.
- Prinča raksti publicēti "Latviešu Avīzēs".

Miķeļtornis. Prinču sēta "Viļumi". Priekšplānā rija. V. Setele. 1912.g.

Jāņa Prinča (1796-1868) bērni – 8 dēli un 1 meita

Dēli :

1. Jānis (1821-1904)

2. Indriķis (1823-1909)

3. Didriķis (1825-1850)

4. Frīdrihs (1827-1846)

5. Janis (1829 -?)

6. Pēteris (1831-1889)

7. Augusts (1833-?)

8. Aleksandrs (Aleksis) (1835-1919)

Meita Līze (jaunākais bērns, mirusi mēneša vecumā)

Z a t w e e f c h u A w i s e z.

Nr. 13. Zettfortdennâ 26tâ Merz 1836.

S t u b b i n a f c h a n a.

Kad tas zeenigs Jimanz-Ministera Kungs un tas zeenigs Kungs appafsch kurra sinas irr etii wiissi jelt un wiissas augstam Krohnim peederrigas ehtas, muhsu firdeschebligam Keiserem un Kungam to padohmu demuschi: ka tas buhtu labba leeta Wentespils un Keepajas ohstia wehju puhtama siniliss zeetatas padarriht, ka tahs turretohs wajraf pee semmes, un ne kluhtu sdurp ur turp fadisthas, tad muhsu firdeschebligs Keiser un Kungs pawehleiss:

Ja brighlaudis no arraju fabrtas gribbetu tuwu pee wirpseeminneteem ohfseem sewim mahju weetu eezelt, un us tam speesiees schihs siniliss uskohpt, tad buhs teem wiissas tahs weheschanas par labbu naht, kurrus Nowembera mehneft 1835 Weena augtia Ministera teesa em nowehlejusi, itas us tabm Krohna muishohim starp Walanges un Keepajas sawas mah-3 eezehljusi. Schihs eewehleschanas irr: 6 gabbu starpa teem ne buhs muishai klaukhu-ht, no Krohna melcheim teem buhs bes majfas wiissu pee ehfu un sehtu taishchanas wai-3 disig: kohfus dabbuht un tit daufs jaunns wihtelus, dehras un zitus kohfus, ka wajabigi astus apstahdibr, 12 gabbu starpa jebkatrai mahju weetai buhs sawu peenahkamu dedsamu alku bes majfas dabbuht, un deidsht buhs teem, tas apneemahs 6 gabbu starpa pee Wentespils un Keepajas jubras frasteem ehtas eezelt, par jebkatru isibau ar tahm tur peeder-3 aqim ehtabm 150 rublus papiru nauda dabbuht, par peepalibshibu us tam to wajadshigu alku peewest un ehtas uszelt.

Kad nu tas zeenigs Jimanz-Ministera Kungs Iota Webruor f. g. Kursemmes Kambara teesai bewis gababt, tai schi no muhsu augtia Keisera apstirminata leeta abtri kluhtu usnemta un sahsta, — bes ka schi leeta kaut tam buhtu prestim jeb kaulto uskawetu to zellu usrandu-3 anas walshchanâ eezelu. — tad teet wiissi tee Kursemmes brighlaudis no arraju fabrtas, 3 ar tahm wirpseeminnetahim apshelshchanahm ar meeru us tam dohnatu, schiniss angstam rohnim peederrigas wehju puhtama sinilshu weetas starp Keepajas un Wentespils ohstia-3 win mahjas weetu eezelt, no Kursemmes Kambara teesas usazignati, ar sawahm jautschchanahm, 3 shmetohs us scho leetu, pee tahm winneem klaukhubameem pagafia teesahm, jeb pee-3 m pabr winnu aprinka likteem Kambara-kungem, jeb pee paschas Kursemmes Kambara-3 fas peesafzitees.

Zelgawes pilli, 9tâ Merz 1836.

Kameralhofseerath Grefe.
Zichvorsieder Ed. Halsey.

Pilsētas 5.
sienas bija k
aistētiskā ziņ
dēl skolas pa

Arī "Tas Latviešu Laužu Draugs", 1836. gada 2. aprīlī,
"Jaunas ziņas no Pēterburgas"

Prinča pārcelšanās uz Ventspili. Notikumu hronoloģija:

- **1841. gadā** dokumentos pieminēts, ka J. Princim un vēl vienam zemniekam piešķirs smilšaino zemi pie Ventspils ostas. Princim – **astoņas pūrvietas (2,92 ha)**, otram – vienu.
- No **1826. līdz 1844. gadam** J. Princis strādājis par ķesteri (mācītāja palīgu, kas atbild par baznīcas un draudzes telpām, zvanīšanu, baznīcas mūziku u.c.) Miķeļtorņa (Pizes) baznīcā.
- Kā rakstījis Popes-Rindas draudzes mācītājs Hilners, **J.Princis 1844. gada pavasarī pārcēlies uz dzīvi Ventspilī**, kur *"pie Ventas ostas no augsta kroņa dabūjis lielu zemes gabalu, ko viņš ar saviem **aston' dēliem** uzņēmis apkopt un ko tad tie paturēs uz bērnu bērniem"*.
- **1846. gadā** (arī 1852.g.) J.Princis bija galvenais ziņu devējs somu zinātniekam Andersam Johanam Šēgrēnam, kurš pētīja lībiešus un viņu valodu un **sastapa J.Princi Ventspilī. Vai Ostgalā?** Šēgrēns: J. Princis dzīvoja “ārpus pilsētas, aiz ostas”
- **1853. gada kartē Ostgalā atzīmēta Prinča māja.**
- **1858. gadā** Licentes kroņa muižas iedzīvotāju 10. Revīzijas sarakstā minēts, ka Jānis Princis ar ģimeni dzīvo sētā ar nosaukumu «Aplohk Prinz» (atrodas tagadējā Ostgala teritorijā).

Jānis Princis.
Ventspils, 1846.
gads.
A.G. Pecolda
akvarelis

- **Prinči 1844. gadā no Popes muižas pārceļas uz «Gaile» sētu, kas pieder Ventspils Licentes kroņa muižai, un 1846. gadā visticamāk dzīvo šajā sētā.**

1844									
Zugekommene.									
Nr.	Ort	Ort	Nr.	Ort	Ort	Nr.	Ort	Ort	Nr.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Chomara	9.	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	1	Chomara	9.	Paul. Peter. Hering
13	Wannings	23	Fried. Martin. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	13	Wannings	23	Fried. Martin. Hering
14	Baile	27	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	14	Baile	27	Paul. Peter. Hering
18	Gaile	35	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	18	Gaile	35	Paul. Peter. Hering
24	Chomara	67	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	24	Chomara	67	Paul. Peter. Hering
25	Gaile	29	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	25	Gaile	29	Paul. Peter. Hering
32	Chomara	63	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	32	Chomara	63	Paul. Peter. Hering
43	Gaile	29	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	43	Gaile	29	Paul. Peter. Hering
14	Baile	27	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	14	Baile	27	Paul. Peter. Hering
20	Chomara	39	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	20	Chomara	39	Paul. Peter. Hering
28	Wannings	53	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	28	Wannings	53	Paul. Peter. Hering
31	Chomara	61	Paul. Peter. Hering	1844. 1. 1.	1844. 1. 1.	31	Chomara	61	Paul. Peter. Hering

Pārrakstīšanas saraksts, Licentes kroņa muiža, 1846. gads

Prinči ir atnākuši uz “Gayle” sētu, pārcēlušies no Popes muižas 1844. gadā:
Minēti:

John Janne Prinzsohn (48)

Sieva Ede (45)

Dēli

Jānis (24), sieva Līze (24)

Indriķis (21)

Didriķis (18)

Fridrihs (16)

Janne (15)

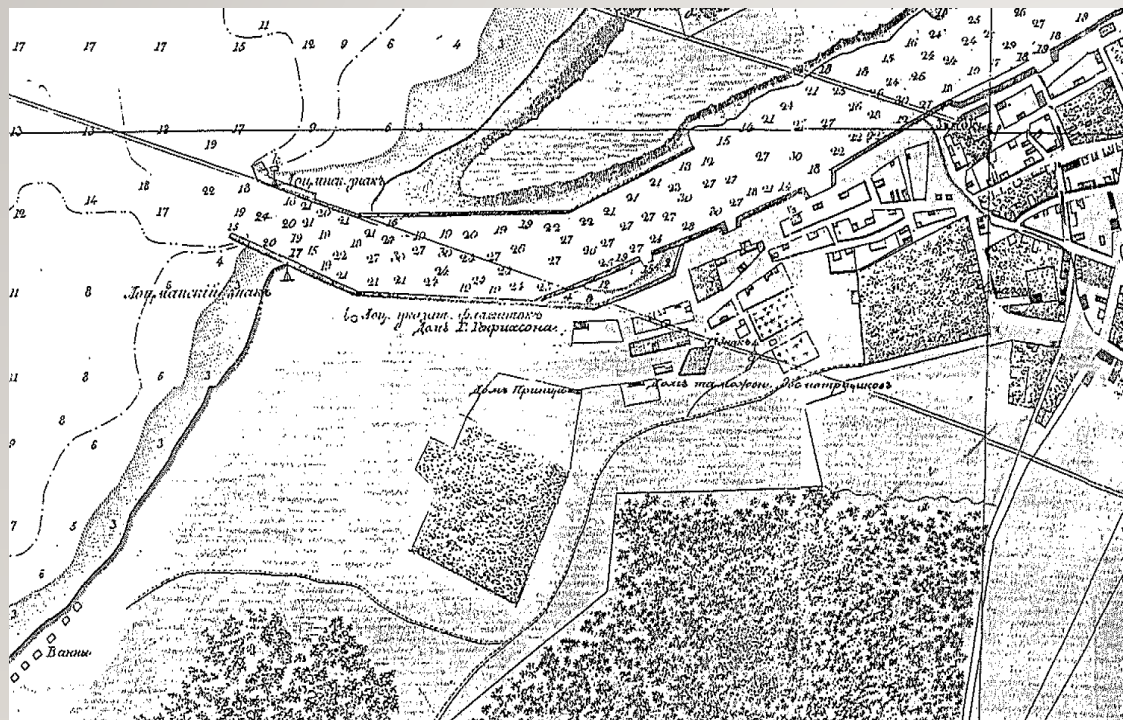
Peter (14)

August (13)

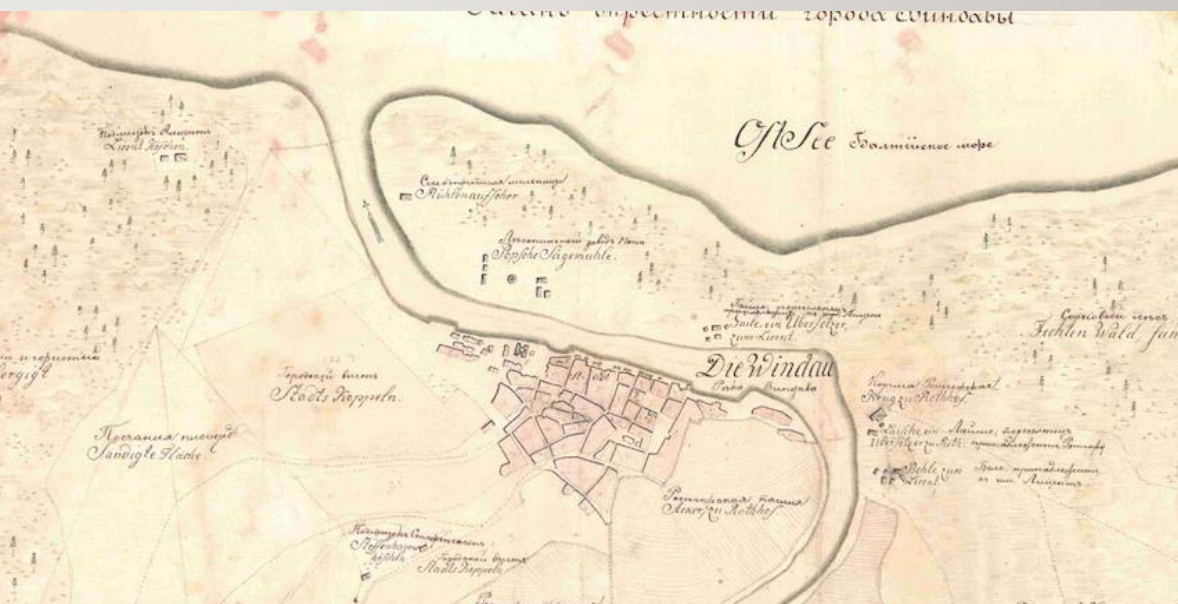
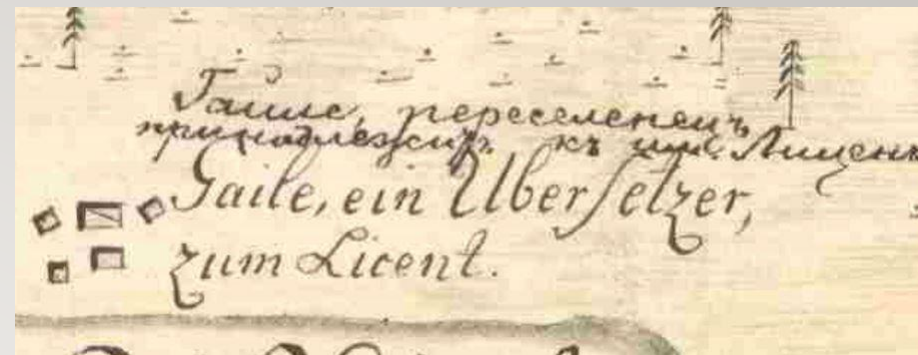
(nav ieraksta par jaunāko dēlu **Aleksandru**, kuram 1844. gadā ir 9 gadi)

- “Prinča aploks” un “Gaile”

Šēgrēns: J. Princis dzīvoja “ārpus pilsētas, aiz ostas”

Ventspils un Ventas upes plāns, 1853. gads (izdots 1857. gadā)

1798. gada Ventspils apkārtnes plāns

Princis “Prinča aplokā” Ostgalā

1858. Licentes kroņa muižas iedzīvotāju 10. Revīzijas sarakstā Nr. 47 liecina, ka “Prinča aplokā” dzīvo:

- **John Janne Prinzsohn**, 61 gadus vecs
- Sieva **Edde Prinzsohn**, 57 gadus veca

Minēti dēli:

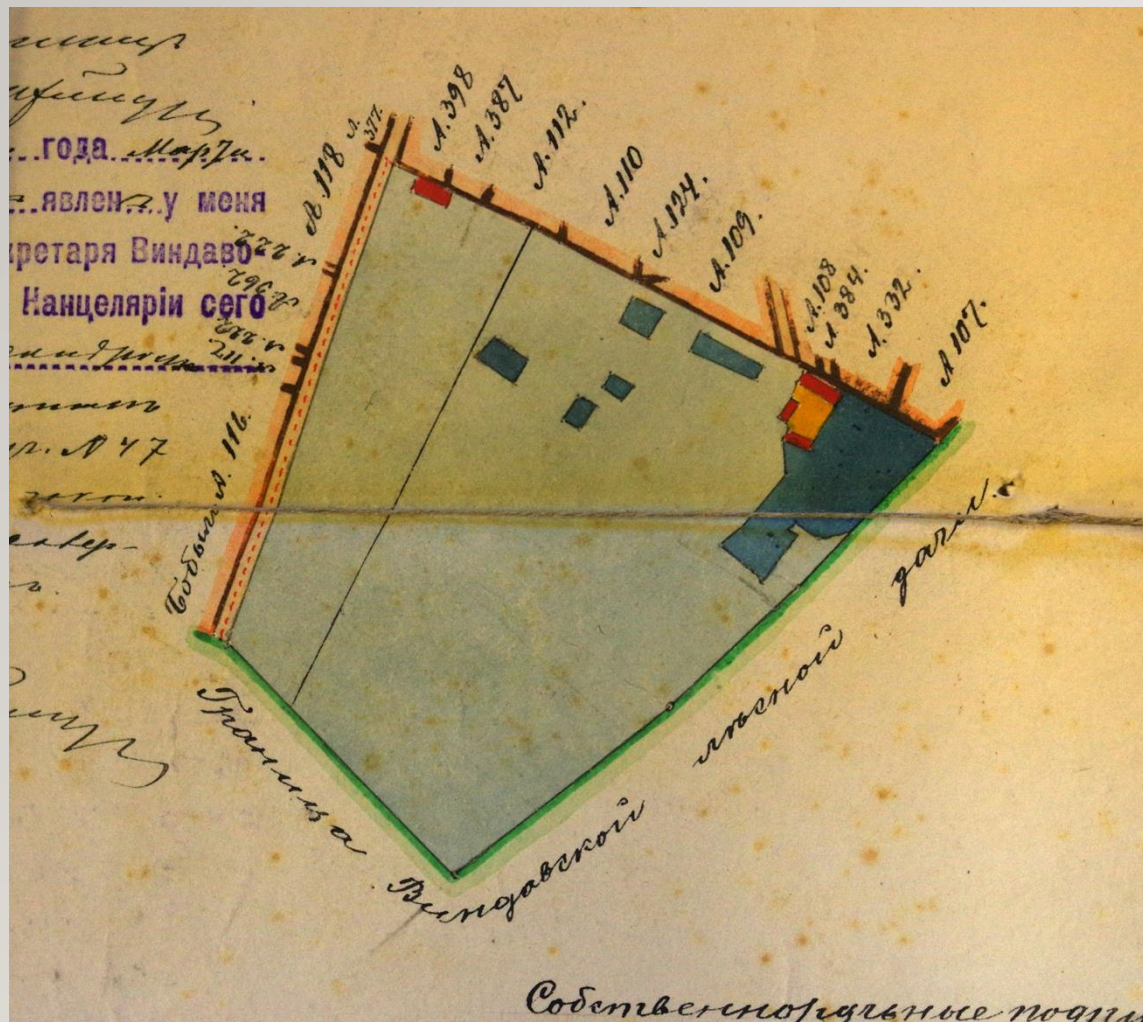
- **Janne**, bijis iepriekšējās revīzijas laikā (pirms 8 gadiem), bet 1851. gadā pārcēlies uz *Wendzau* (Vendzavas muiža pie Kuldīgas šosejas) .
- **August**, bijis iepriekšējās revīzijas laikā, bet 1852. gadā pārcēlies uz *Atlicen* (Leču vēsturiskais nosaukums – aut.).
- **Aleksander**, 22 gadus vecs, ierakstīts sarakstā pie izpirktajiem rekrūšiem.

Secinājums: dzīvo “Prinča aplokā” (Ostgalā) vismaz **no 1850. gada**, bet ne ātrāk kā **1848.**

PERMISIA GRADA	
1858. gada 10. Revīzijas saraksts Nr. 47	
47	John Janne Prinzsohn, 61 gadus vecs
48	Edde Prinzsohn, 57 gadus veca

PERMISIA GRADA	
1858. gada 10. Revīzijas saraksts Nr. 48	
48	John Janne Prinzsohn, 61 gadus vecs
49	Edde Prinzsohn, 57 gadus veca

Kur Ostgalā atradās “Prinča aploks” ?

LVVA esošajos Ventspils Zemesgrāmtas dokumentos saglabājusies lieta par zemesgabalu “Prinča aploks”, iesākta tad, kad Jānis Princis jau bija miris, proti, **1894. gadā**, un tā sākas ar ierakstu par to, ka šo nekustamo īpašumu no Licentes kroņa muižas izpērk Jāņa Prinča dēls Aleksandrs Princis.

Par to liecina izpirkšanas akts (Выкупной акт), kas sastādīts 1892. gada 5. decembrī un nostiprināts 1894. gada 24. martā.

Saskaņā ar to Aleksandrs Princis iegūst savā īpašumā zemesgabalu “Prinča aploks” ar visām tam piederošām ēkām. Līdz šim tas viņam bijis pastāvīgā lietošanā. Izpirkšanas maksa noteikta 8 rubļi un 30 kapeikas gadā, bet kopējā īpašuma vērtība – 166 rubļi. Zemesgabala lielums norādīts – 5,41 desetīnas (5,91 ha).

Mūsdienu adreses

Ventas iela 7 un 9

1-maliger capture - Jāsem
2-fas latvā

Ventas iela 9

7 Ventas iela

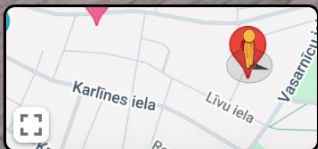
Ventspils, Ventspils pilsēta

Google ielas attēls

aug. 2019

Skatīt citus datumus

Google

Ventas iela 7,
dzīvojamā ēka

Ventas iela 7,
saimniecības ēka

Ventas iela 9,
dzīvojamā ēka

Ventas iela 7 dzījamā ēka – celta
1881. gadā.

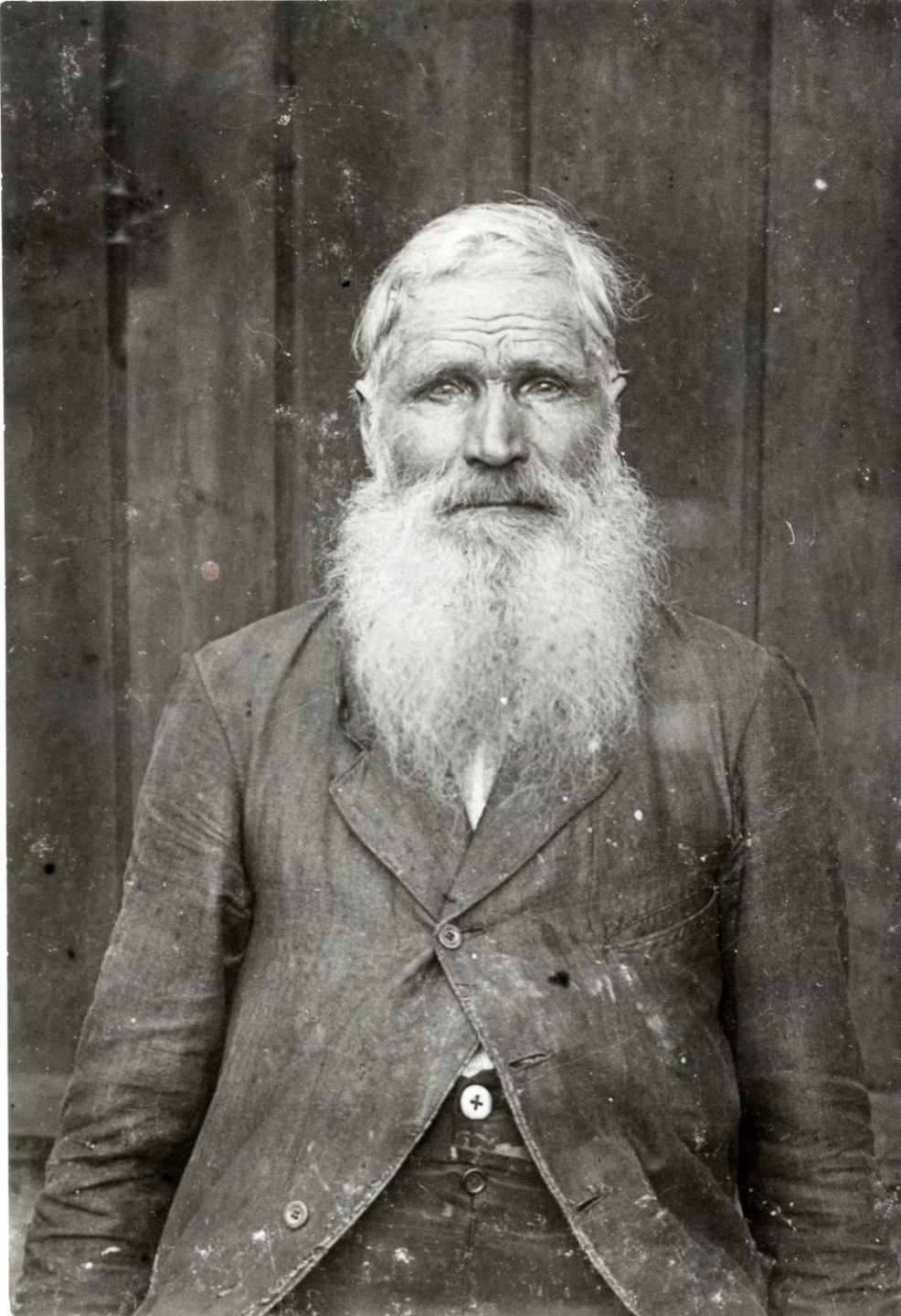
Ventas iela 9 – nostāsts, ka tā ir bijusi
senākā no Prinču mājām

No zemesgabala "Prinča aploks" ar hip. nr. 248/1912 (sākotnējā platība 5.41 desetīnas) atdalītie zemesgabali

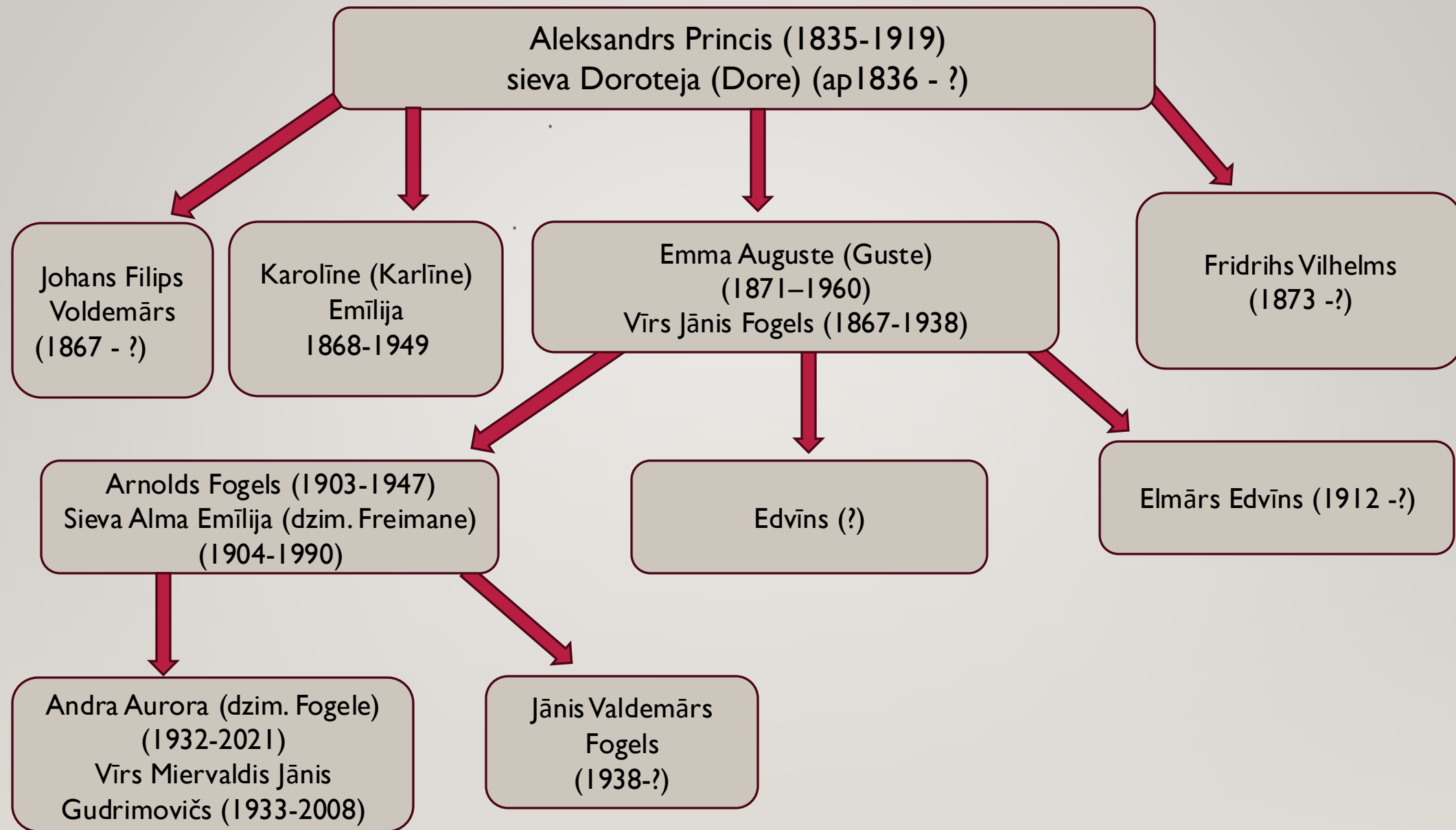
Nr.p.k.	Gads	Norādītā platība	Darījuma veids	Darījuma summa	Jaunais īpašnieks	Adrese
1	1894	461.49 kv. asis	pārdots	200 rbļ.	Nikolajs (Nikka) Kura	Līvu iela 6 (?), 8, 10
2	1894	1 desetīna un 565.90 kv. asis	pārdots	47. rbļ.	Līze Jāņa m. Prince dzim. Stolte	
3	1896	147.37 kv. asis	pārdots	250 rbļ. 73 kap.	Māsas Doroteja un Marija Hemming	Prinču iela 11
4	1896	164.54 kv. asis	nav ziņu	nav zuņu	nav ziņu	nav ziņu
5	1896	161.46 kv. asis	pārdots	219 rbļ. 77. kap.	Pēteris Krista d. Irbings	Prinču iela 13
6	1896	145.71 kv. asis	pārdots	297 rbļ. 49 kap.	Pēteris Jāņa d. Knēvel	Vasarnīcu iela 24
7	1896	122.88 kv. asis	pārdots	209. rbļ. 7. kap.	Jans Ulriha d. Altmans	nav ziņu
8	1897	111.48 kv. asis	pārdots	189 rbļ. 67. kap.	Līze Krsita m. Okonova	Strautu (Reņģu) ielā
9	1897	114.34 kv. asis	pārdots	nav zuņu	nav ziņu	nav ziņu
10	1897	145.41 kv. asis	pārdots	247 rbļ. 40 kap.	Pēteris Jāņa d. Lūsis (Luze, Lüss)	Strautu (Reņģu) iela 9
11	1897	127.34 kv. asis	pārdots	216 rbļ. 66 kap.	Pēteris Jāņa d. Zaķītis	Strautu (Reņģu) iela 7
12	1897	129.06 kv. asis	pārdots	219 rbļ. 58 kap.	Jans Kārļa d. Pumpurs	Strautu (Reņģu) iela 5
13	1897	106.54 kv. asis	pārdots	181,26 rbļ.	Andejs Andreja d. Matīss	Kroņa iela 8
14	1897	91.72 kv. asis	pārdots	nav zuņu	Janna Friča m. Vannag, vēlāk pieder Zuitiņiem	Prinču iela 7
15	1897	104.21 kv. asis	pārdots	177 rbļ. 30 kap.	Josifs Okonovs, vēlāk pieder Zvinguļiem	Karlīnes iela 11
16	1897	156.48 kv. asis	pārdots	319 rbļ. 48 kap.	Jēkabs Jāņa d. Puķītis	Strautu (Reņģu) iela 12
17	1897	78.98 kv. asis	pārdots	161 rbļ. 26 kap.	Valts Andreja d. Vidners	Strautu (Reņģu) iela 8
18	1897	129.13 kv. asis	pārdots	219. rbļ. 70 kap.	Jans Indriķa d. Luks	Strautu (Reņģu) iela 3
19	1897	79.44 kv. asis	pārdots	162 rbļ. 19.kap.	Krists Andreja d. Vidners	Strautu (Reņģu) iela 10
20	1897	73.92 kv. asis	pārdots	125 rbļ., 7 kap.	Pēteris Zaķītis	Līvu iela 15

Ja skatāmies šodienas pilsētas plānā, tad visā “Prinča aplokā” ir apmēram 79 apbūves gabali

Aleksandrs Princis, 1907. gads

Orīģināls atrodas Igaunijas Nacionālajā muzejā (igauņu: Eesti Rahva Muuseum — 'Igaunijas Tautas muzejs') Tartu.

Stāv:
Meitas Emīlja Karlīne, Emma Auguste un viņas vīrs Jānis Fogels

Sēž:
Aleksandrs Princis, sieva Dore (Doroteja)

Fotogrāfijas ar Prinču mājām

1930. gadi

1930. gadi

1930. gadi

Skats uz Ventas ielu 9, 1930. gadi

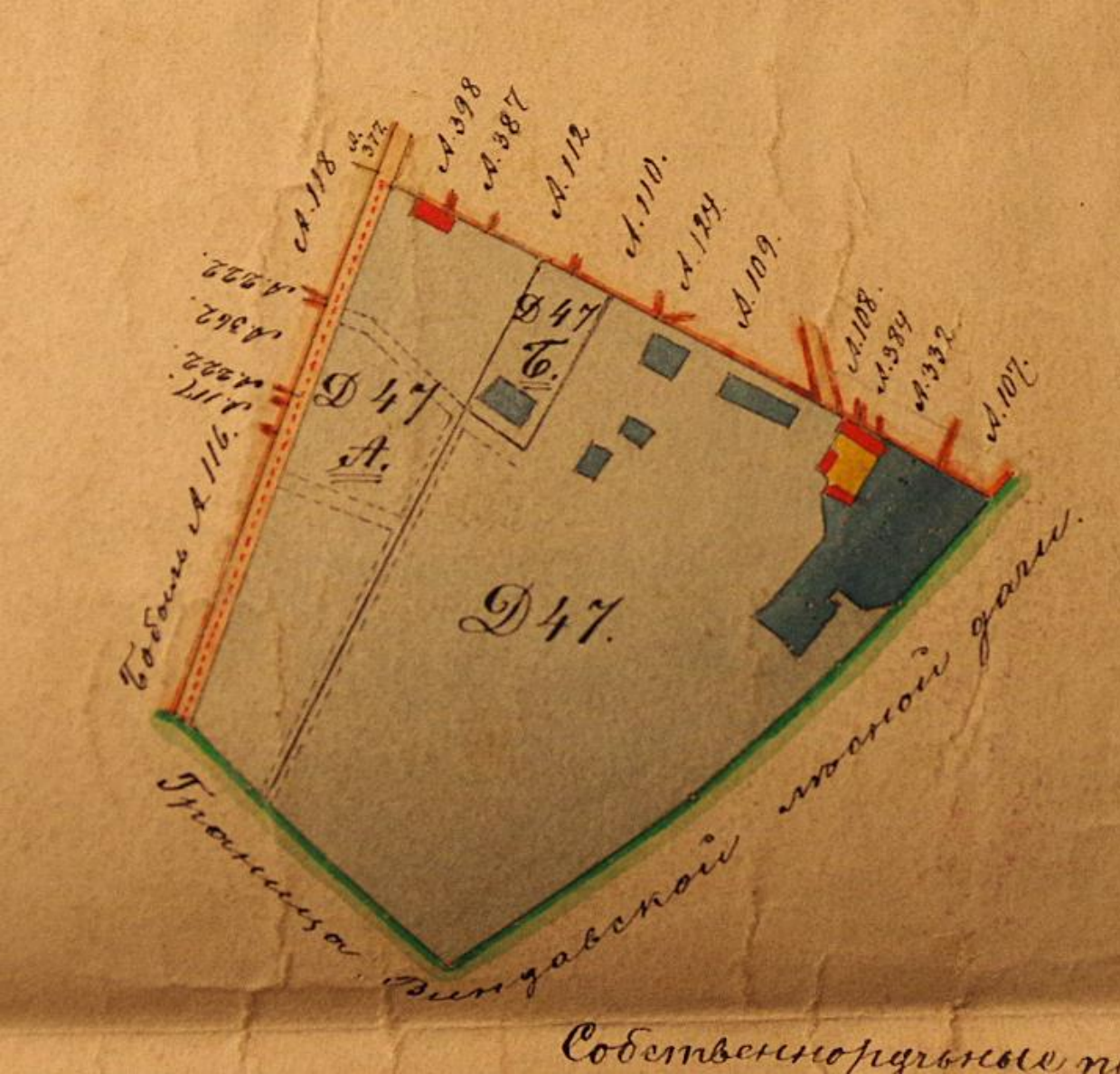
Andras Gudrimovičas tēvs Arnolds Fogles (Aleksandra Prinča mazdēls) 1939. gadā uzceļ jaunu māju savai ģimenei.

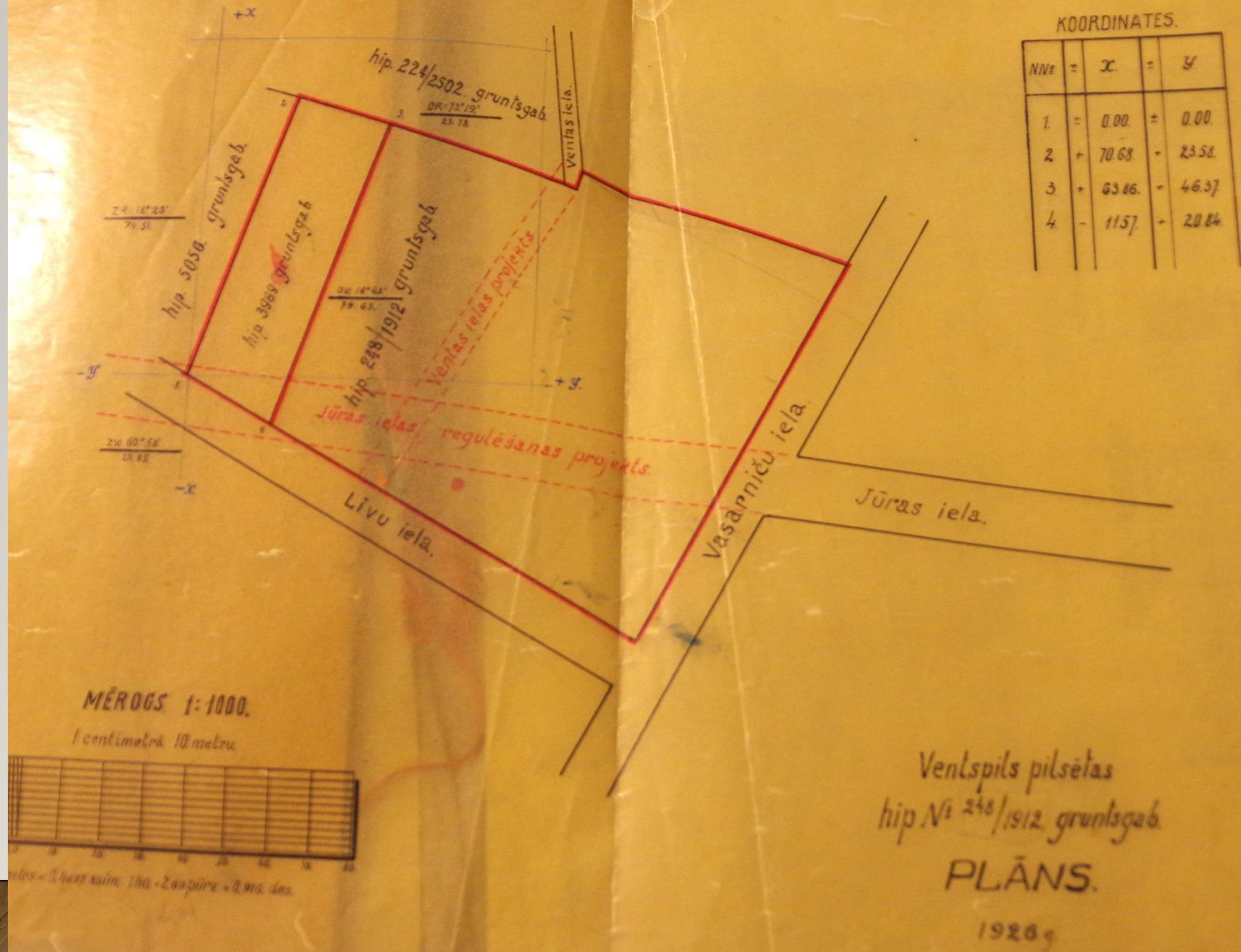
OSTGALA IELAS

Ventas iela

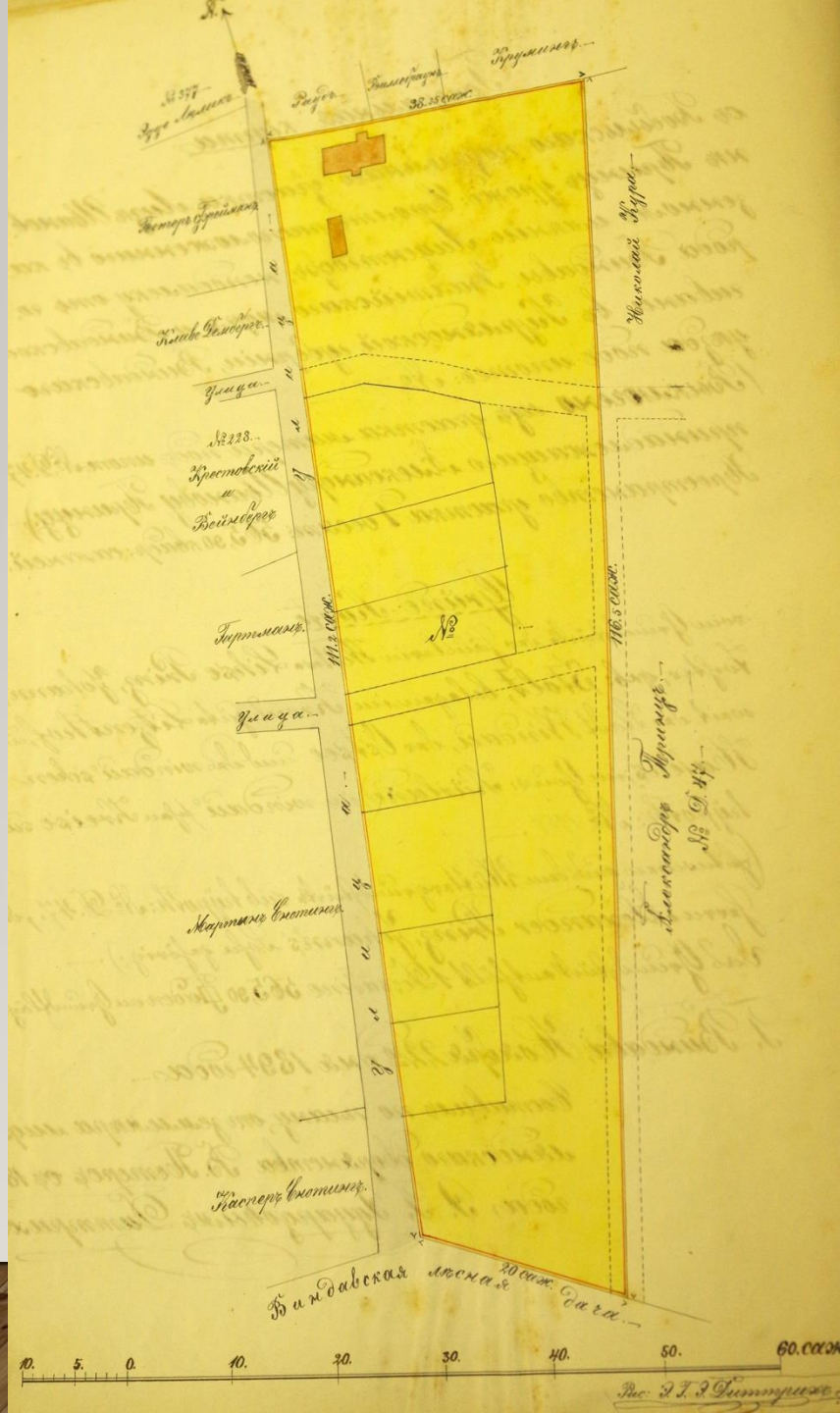

“Līvu iela un Ventas ielas gals, kas tuvāk Ventai, ir vienas no pirmajām Ostgala ieliņām. Man vienmēr patīk teikt, ka tās iebradā vecais Princis – Ventas ielu, iedams uz Vintrāfenu, toreizējo Ziemas ostu, Līvu ielu – iedams uz jūru.” (Ingrīda Štrumfa, “Ventspils grāmata”).

1926. gada
plāns

Reņģu iela

- 1928. gadā izteikto **Reņģu** ielas iedzīvotāju lūgumu pārdēvēt to par Strautu ielu pilsētas valde respektē, un ilgākus gadu desmitus Ostgalam tik piemērotais Reņģu ielas vārds tiek aizvietots ar šķietami daiļskanīgāko **Strautu** ielas nosaukumu.
- “Ļaužu runas pārdēvēšanas iniciatīvu savulaik piedēvējušas šajā ielā dzīvojušajam, Ventspilī ļoti populārajam brīvmāksliniekam, dziedātājam, Ventspils Tautas konservatorijas dibinātājam un pirmajam vadītājam **Fricim Puķītim** (1895–1970), kas beidza Latvijas konservatoriju, vēlāk papildinājās dziedāšanā Vīnē un kādu laiku darbojās Liepājas operā.” (Ingrīda Štrumfa, “Ventspils grāmata II”).

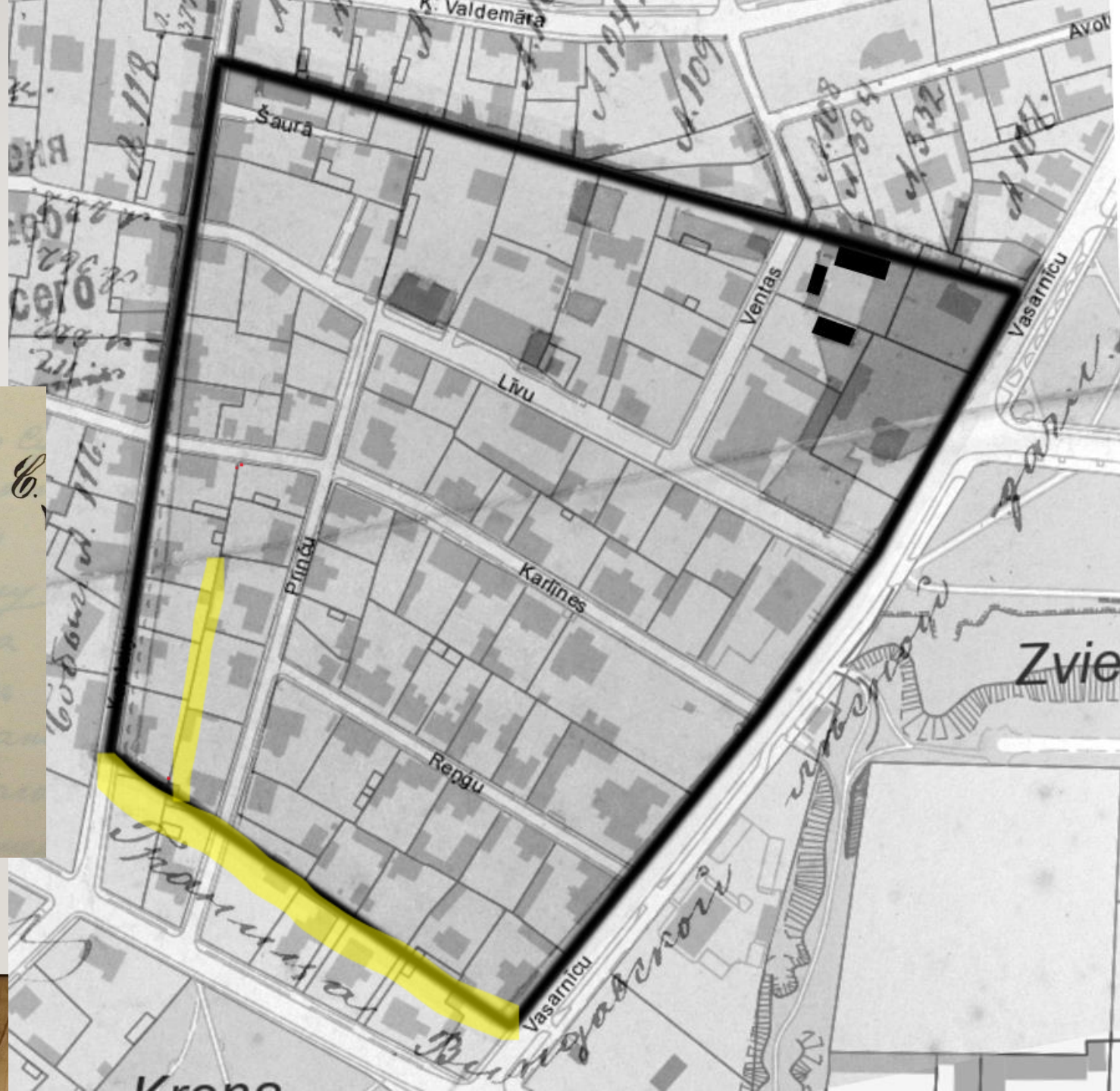
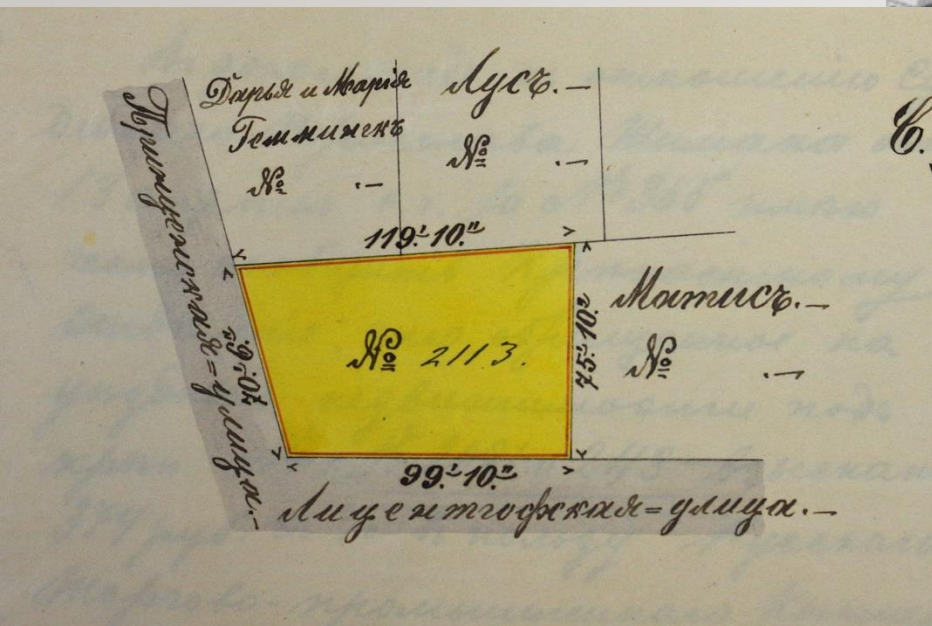

Reņņu iela 12

No labās: Fricis
Puķītis ar māti
Līzi Puķīti
(dzim. Valks).
1910. gadi.

Kanatnaja – Virvju iela

Lizenthof iela – Licentes muižas iela

Licentes kroņa muiža

- Licentes muiža, kas vēlāk iekļauta Sarkanmuižas pagastā un bija Sarkanmuižas blakus muiža, **19. gadsimta pirmajā pusē vēl bija patstāvīga** saimnieciska vienība ar savu iedzīvotāju skaitu (1841. gadā 273 vīriešu un 312 sieviešu dvēseles) un aizņēma platības **Ventas kreisajā krastā starp pilsētas zemēm un jūru, bet Ventas labajā krastā bijušās ordeņa zemes gar jūru līdz pat Ovišiem**. Vēl pieminēts, ka šim kroņa īpašumam **nav savas kunga muižas** un uzraudzību pār zemnieku saimniecībām realizē pilskunga tiesa.
- Nosaukums varētu būt saistīts ar muitu (licenti), ko šajā rajonā izveidoja zviedru okupācijas laikā 1630. gadā, pēc tam – cariskās Krievijas laikā šeit atradās robežsargu kordons (postenis). Tas atspoguļojas ielas nosaukumā – Kordona iela (šodien Patversmes iela).
- 1920. gados bijušajā kordona ēkā ierīkoja bērnu patversmi, tāpēc 1936. gadā ielu pārdēvēja par Patversmes ielu. Vēl vēlāk šī vieta kļuvis par Ventspils slimnīcas lipīgo slimību nodaļas un slimnīcas morga atrašanās vietu.

(I.Štrimfa “Ventspils grāmata”, “Ventspils grāmata II”)

Patversmes iela 15

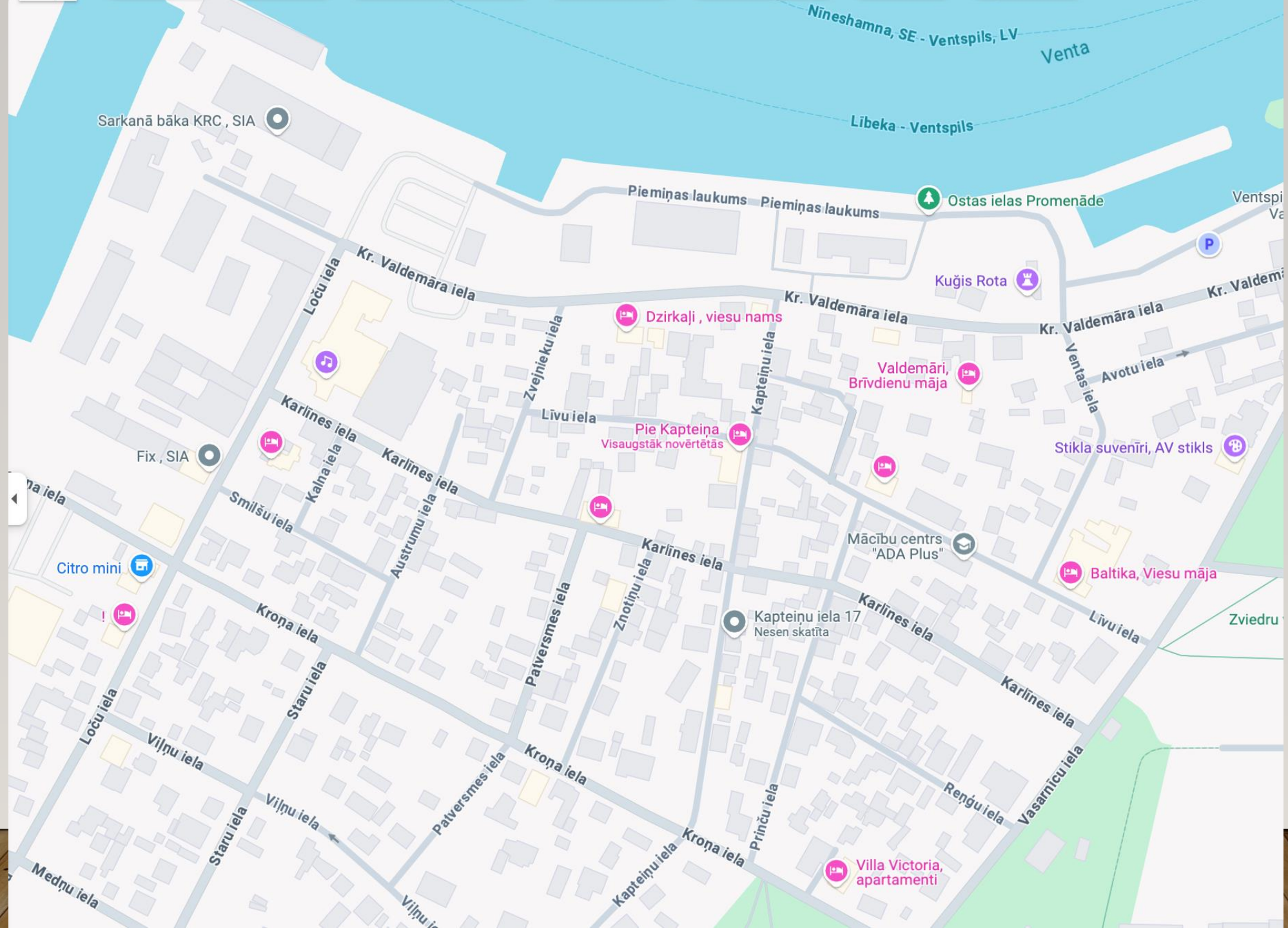

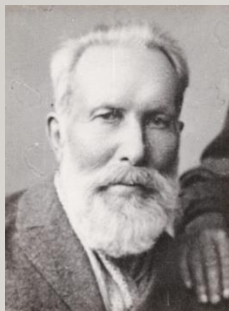
ZNOTIŅA ZEMES

- Kad 1905. gadā tika izbūvēti lielie ostas moli to pašreizējā konfigurācijā, veidojot plašu priekšostu, sākās strauja smilšu pieskalošana jūras piekrastē pie Dienvidu mola.
- **Znotiņa** zemes gabala rietumu robeža bija noteikta zināmā attālumā no jūras. Taču, kad uzbūvēja molus un jūra sāka atkāpties, Znotiņu zemes gabals kļuva arvien lielāks. Znotiņš sāka lieko zemi izpārdot apkārtējiem zvejniekiem pa sīkiem gruntsgabaliem. Zemes grāmatas nodaļa tolaik atradās Kuldīgā, un zemes pārdošanas aktus tur bez iebildumiem nostiprināja Zemesgrāmatā.
- Beigās, savelkot visus galus kopā, izrādījās, ka Znotiņam sākotnēji piederējušas 3 pūrvietas zemes, viņš 11 jau pārdevis, un pašam arī vēl gabals palicis.
- 13 zemes īpašnieki **Loču, Kalna un Kroņu ielā** savu zemi vēlāk dabūja iegādāties otrreiz no valsts, kura atzina sevi par šīs zemes īpašnieci.

(I.Štrumfa “Ventspils grāmata II”, “Ventas Balss”, 1930.g.)

Pēteris Princis
(1831-1889)

Sieva
Līze Price (dzim. Stolte, prec.
Apše)

Fridriks Jēkabs
Princis

Aleksandrs
Princis
(1864-1930)

Dvīņi:

Jānis (Žanis,
Ivans) Princis
(1867-?)

Marija Prince
(prec. Rungaine)
(1867-1958)

Pēteris Princis - miris 1889. gadā Ventspilī, apbedīts Cirpstenes kapos

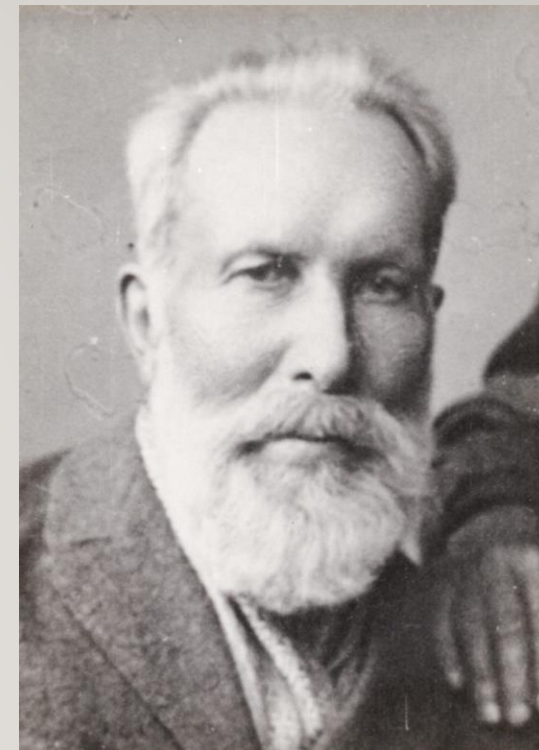
Pizes ciema «Viļumos» darbojās mājskola (lasīšanas skola), pirmais skolotājs bija Didriķis Princis, bet pēc viņa nāves 1850. gadā – Pēteris Princis.

1857. gadā apprec «Tiesnešu» māju saimnieka atraitni Līzi Apši un pāriet dzīvot tur.

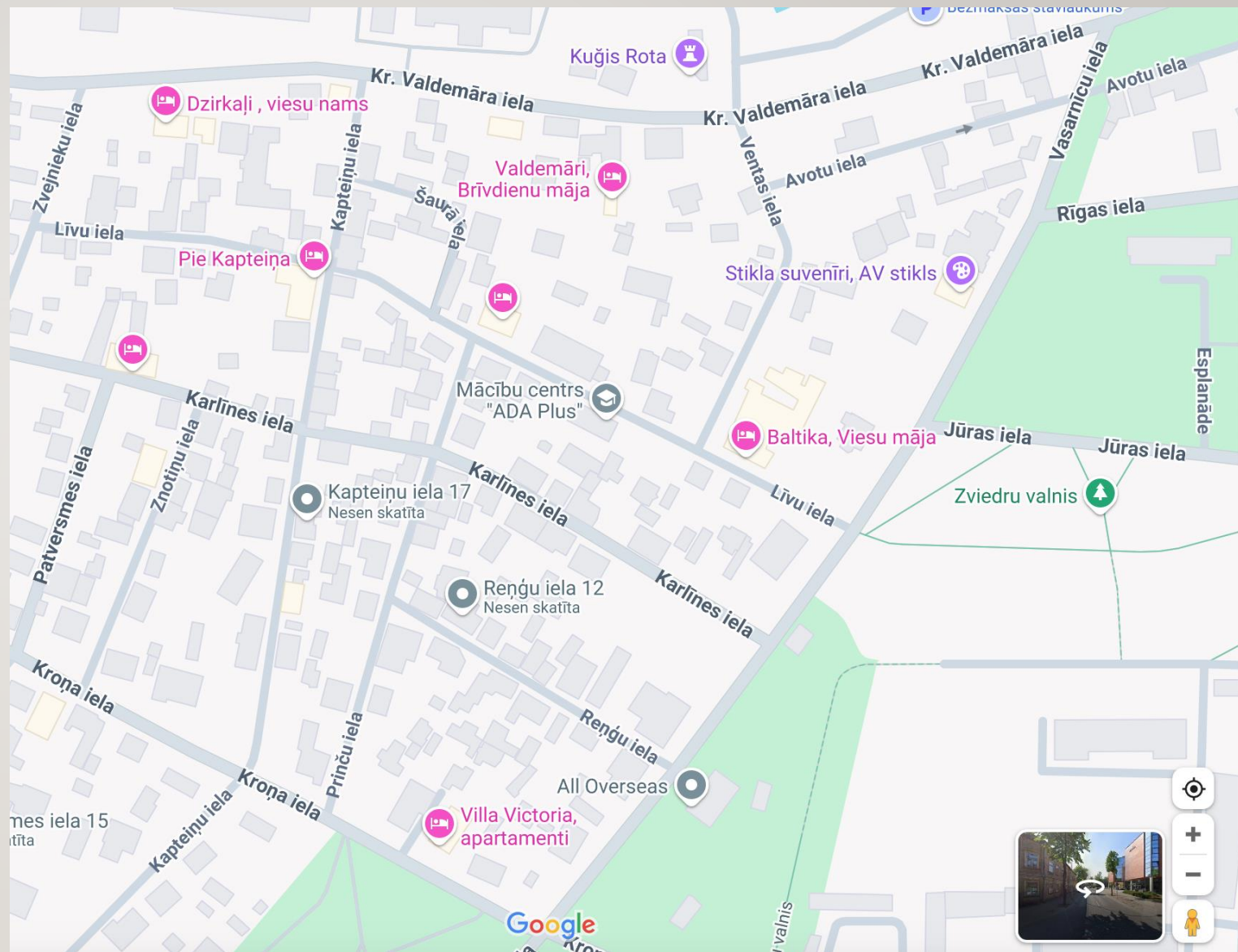
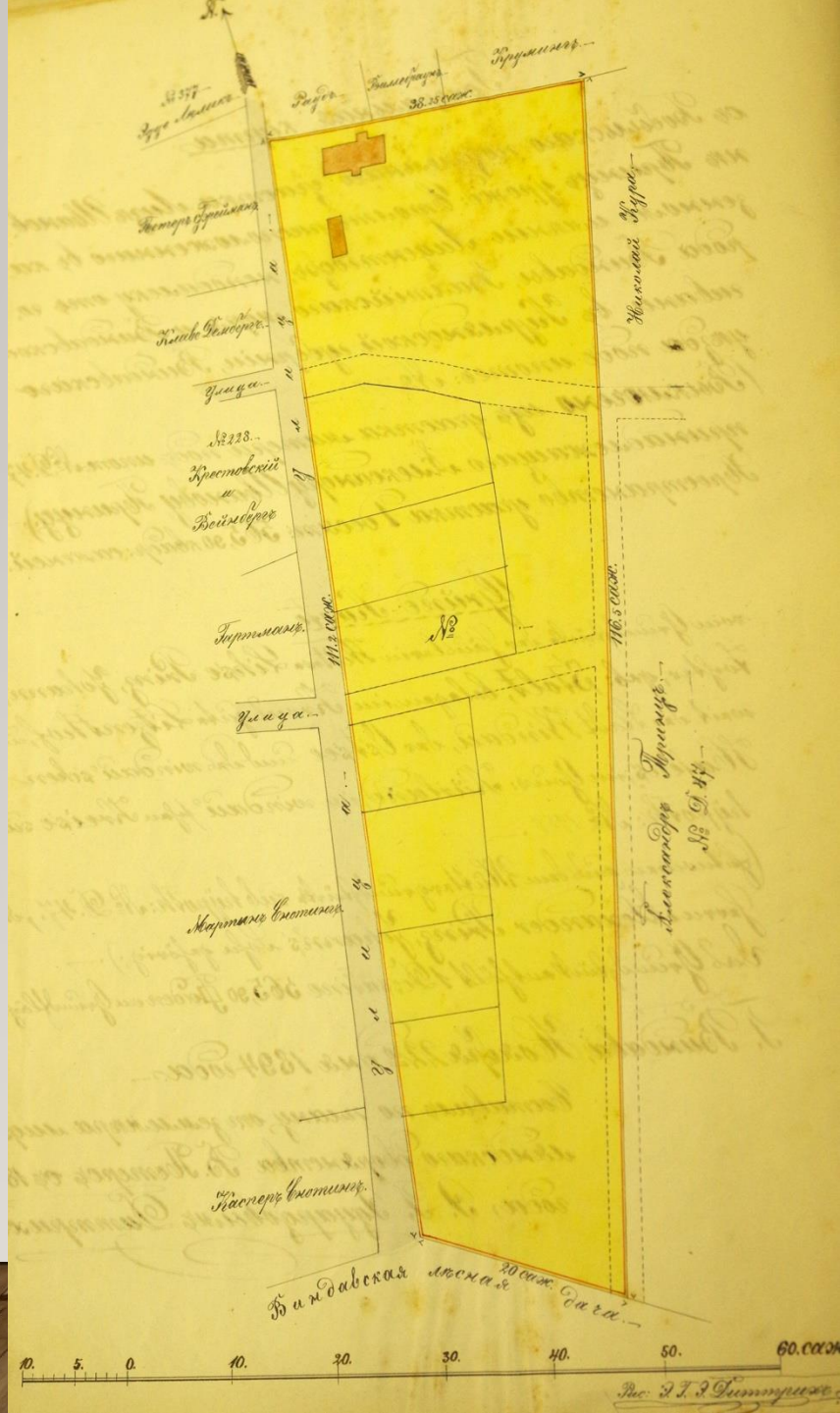
No 1860. gada līdz mūža beigām dzīvojis Ventspilī.

Pēteris Princis sacerējis dzejoļus, tulkojis, rakstījis arī reliģiska satura prozas darbus. Kopā ar tēvu un brāli Jāni rietumlībiešu izloksnē tulkojis Mateja evaņģēliju, kas 1863. gadā iznāca Londonā un kļuva par sākumu lībiešu grāmatniecībai un rakstu valodai.

Vairāki Pētera Prinča dzejoļi publicēti lībiešu dzejas izlasē “Es viltīgāks par tevi, menca” (1998).

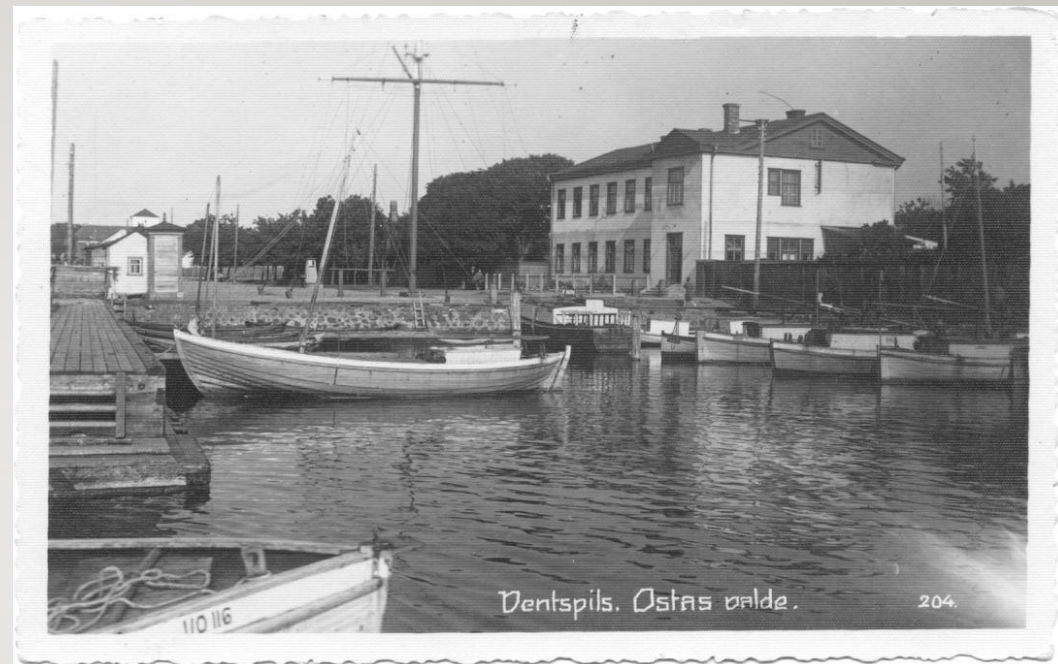

Avots: livones.net

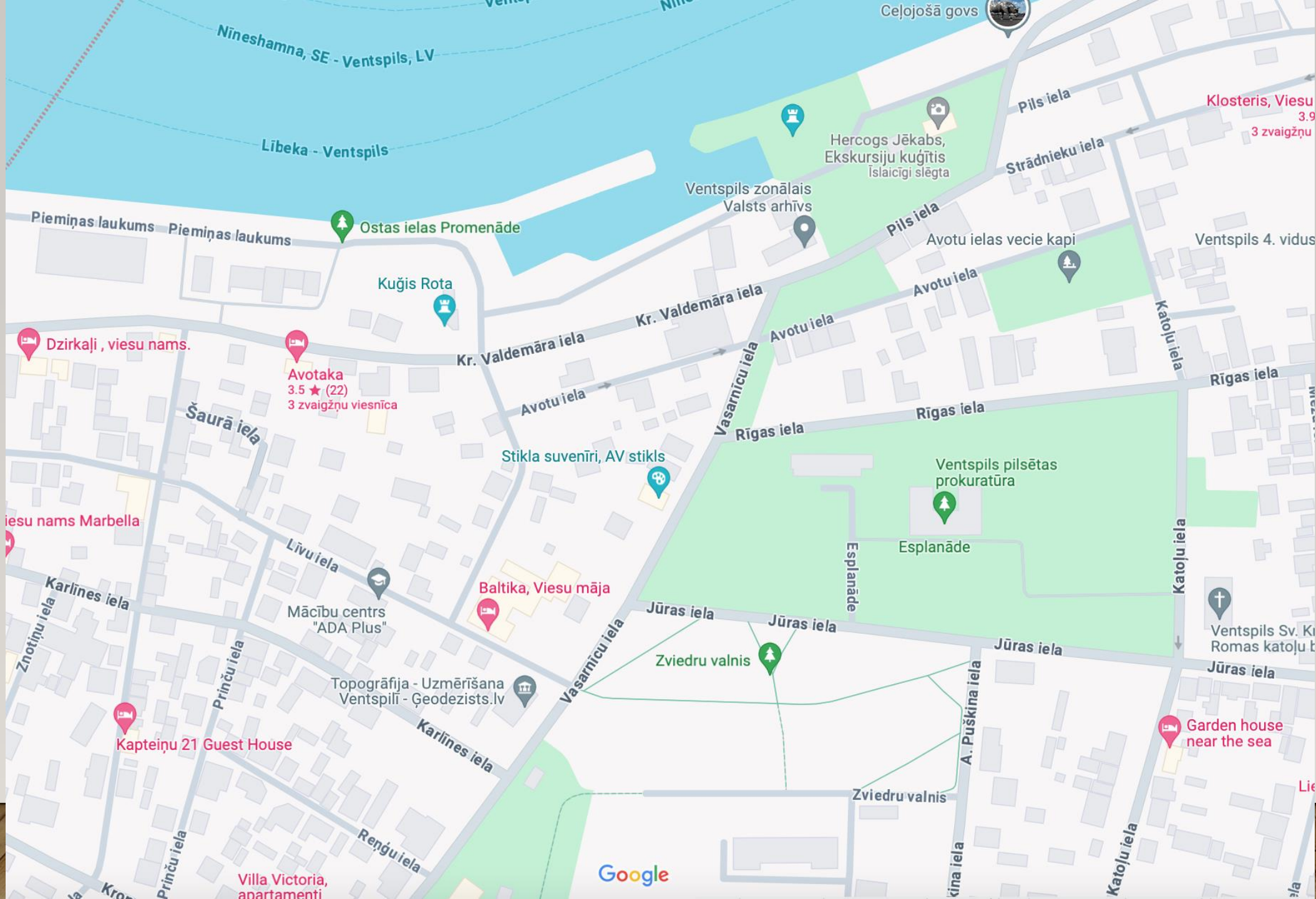
Augusts Princis (1833-?), dzīvojis, miris Venstpīlī

- Ventspīlī piederējusi mājiņa ar zemes gabalu blakus Ostas valdei, ar izeju uz Zvejas ostas pusi
- Bijis divmastu burinieka «Augusts» īpašnieks un kapteinis
- Piederējis arī velkonis «Presto» un liellaiva «Juhlie»

Ventspils Zemesgrāmtas vēsturiskajos dokumentos atrodama lieta par Augustam Princim piederējušo nekustamo īpašumu, kas atradies **starp Pils ielu un Ventas upi**. Šo īpašumu Augusts iegādājies **1866. gadā** no Ādolfā Jakobi par 765 rubļiem. Uz zemesgabla atradusies koka māja un klēts, bijis iekopts dārzs.

Savukārt **1898. gadā** šo nekustamo īpašumu Augsuts **pārdevis** Satiksmes ministrijai par 7000 rbļ., kurus viņam izmaksāja no Ventspils ostas celtniecības kredītiem. Pirkuma līgumā minēts, ka zemesgabals ir 331,85 kvadrātasu liels un atrodas starp Pils ielu un Zvejas ostu, un Augusts to pārdod valstij ar visām ēkām, kokiem un augiem.

Kāpēc tēva īpašumu mantoja Aleksandrs Princis?

Interesantu skaidrojumu sastopam zoologa, agrākā Rīgas Dabas muzeja direktora, pasaules “Blattariae” (prusaku) kataloga sastādītāja Kārļa Prinča (1893-1978) apkopotajā materiālā par Prinču dzimtu:

“Viss vecā Prinča nekustamais īpašums pārgāja jaunākā dēla Alekša (Aleksandra) īpašumā (..). Tas notika sekošā veidā. Kad Aleksim pienāca “ložu” laiks, tad vēl nebija ieviesta vispārēja kara klausība un lielajiem zemes īpašniekiem vēl bija privilēģija, ka nav jāiet kara dienestā. Laikam pats vecais Princis vēl bija dzīvs un gribēja katrā ziņā glābt savu jaunāko dēlu no garā (ilgā) kara dienesta. Viņš gan zināja sava īpašuma platību un laikam domāja, ka tās pietiks, lai Aleksi atbrīvotu no “krievos iešanas”. Tamdēļ visi vēl dzīvie brāļi (5, jo 2 bija miruši) atteicās no mantojuma par labu Aleksim. Bet, lai gan zemes platība bija pietiekoši liela, tā tomēr nebija aramzeme, kā likums prasīja. Tomēr Aleksim laimējās atbrīvoties no iešanas “krievos”. Es nezinu, kā tas notika, jo bija vēl 2 ceļi: Alekss varēja izvilkt labvēlīgu lozi vai arī atpirkties ar naudu, kas toreiz bija atļauts. Brāļu atteikšanās no mantojuma par labu Aleksim tomēr bija likumīgi noformēta un, kad 1868. g. vecais Princis mira, Alekss mantoja visu zemes platību.”

Licentes kroņa muižas 10. Revīzijas saraksts (1858.g.) liecina, ka Aleksandrs tomēr, visticamāk no karadienesta ticis izpirkts, jo viņš pieminēts pie izpirktajiem rekrūšiem.

- Žurnāls “Latvijas Arhīvi”, 2001. gads Nr. 4, raksts “Kā aizsākās Ventspils Ostgala vēsture”

- 2016. gads, “Lībiešu gadagrāmata”, raksts “Stāsts par “Prinča aploku” Ventspilī”

